MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 30.10.2026
Sayı: 1045

52327

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 15/10/2026

Naci Şanlıtürk
Ordu Milletvekili

Başta Ordu ve Samsun olmak üzere Karadeniz Bölgesi'nde kivi yetiştiriciliği önemli bir tarımsal faaliyet olarak sürdürülmektedir. Ancak üreticiler, özellikle İran menşeli kivilerin Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden ülkemize ithal edilmesi ve ithal ürünlerin düşük fiyatlarla piyasaya sunulması nedeniyle ciddi pazarlama sorunları yaşadıklarını ifade etmektedir.

Üreticiler tarafından, İran'dan temin edilen bazı kivilerin menşe bilgilerinin değiştirilerek farklı ülkeler üzerinden ithal edildiği, kivi ithalatında uygulanan ek mali yükümlülüğün düşürülmesinin yerli üreticilerin rekabet gücünü olumsuz etkilediği ve ithalatın hasat dönemleri gözetilmeksizin gerçekleştirilmesinin üretici fiyatlarında düşüşe yol açtığı yönünde iddialar dile getirilmektedir.

Bu durum karşısında ithalat işlemlerinin denetlenmesi, yerli üretimin korunmasına yönelik taleplerin değerlendirilmesi ve ithalat politikalarının üreticiler üzerindeki etkilerinin açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. İran menşeli kivilerin Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden farklı menşe beyanlarıyla ülkemize ithal edildiği yönündeki iddialara ilişkin 2025 ve 2026 yıllarında herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa kaç firma hakkında işlem yapılmış, bu işlemler nasıl sonuçlanmıştır?

52327

2. Kivi ithalatında menşe belgelerinin doğruluğunu tespit etmek amacıyla 2025 ve 2026 yıllarında kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerde usulsüz menşe beyanı tespit edilmiş midir? Edilmişse hangi idari ve hukuki işlemler uygulanmıştır?
3. Kivi ithalatında uygulanan ek mali yükümlülüğün düşürülmesine ilişkin düzenleme öncesinde yerli üreticilerin karşılaşabileceği ekonomik etkiler konusunda herhangi bir analiz yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi kurumların görüşleri alınmış ve hangi gerekçelerle söz konusu düzenleme gerçekleştirilmiştir?
4. Ordu ve Samsun illerindeki kivi üreticileri veya üretici birlikleri tarafından 2025 ve 2026 yıllarında ithalatın sınırlandırılması, menşe denetimlerinin artırılması ve ek mali yükümlülüğün yükseltilmesi yönünde Bakanlığınıza iletilen başvurular olmuş mudur? Bu başvurular hakkında hangi işlemler yapılmış ve ne yönde kararlar alınmıştır?
5. Yerli kivi üreticilerinin hasat ve pazarlama dönemlerinde korunması amacıyla ithalatın belirli tarihler arasında sınırlandırılması veya ek mali yükümlülüklerin yeniden düzenlenmesi konusunda Bakanlığınızca herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi gerekçelerle uygulamaya geçirilmiş veya geçirilmemiştir?
6. Kivi ithalatının yerli üretici fiyatları üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı ile herhangi bir ortak çalışma yürütülmüş müdür? Yürütülmüşse bu çalışmalar sonucunda hangi tedbirlerin alınmasına karar verilmiştir?